

Praca z dzieckiem niepełnosprawnym - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Praca z dzieckiem niepełnosprawnym
Kod przedmiotu	05.6-WP-PEDP-PZDN
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Pedagogika / Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i profilaktyka
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2016/2017

Informacje o przedmiocie	
Semestr	4
Liczba punktów ECTS do zdobycia	4
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr hab. Jarosław Bąbka, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	15	1	9	0,6	Zaliczenie
Laboratorium	30	2	-	-	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Ukazanie specyficznych cech dzieci z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Omówienie sytuacji szkolnej dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz sytuacji rodzin wychowujących dziecko niepełnosprawne. Przedstawienie założeń wybranych metod pod kątem pracy z dziećmi niepełnosprawnymi. Ukazanie metodycznych aspektów wykorzystania metod w praktyce. Uwrażliwienie studentów na problemy dzieci niepełnosprawnych i ich rodzin w środowisku szkolnym i lokalnym oraz konieczność pomocy w ich rozwiązywaniu.

Wymagania wstępne

Znajomość problematyki celów, zasad, metod z zakresu teoretycznych podstaw wychowania, dydaktyki ogólnej oraz terapii pedagogicznej.

Zakres tematyczny

Wykłady

Wybrane aspekty edukacji i społecznej integracji dzieci niepełnosprawnych (system kształcenia dzieci niepełnosprawnych w Polsce, formy społecznej integracji, przejawy integracji dziecka z rówieśnikami, bariery społecznej integracji). Psychospołeczne funkcjonowanie dzieci z wybranymi rodzajami niepełnosprawności w roli ucznia i kolegi (pojęcie i klasyfikacja dzieci niepełnosprawnych, charakterystyka specyficznych właściwości dzieci niepełnosprawnych). Zasady pracy z dziećmi niepełnosprawnymi: rehabilitacja, rewalidacja, strefa aktualnego i najbliższego rozwoju, bliskie i dalekie cele pracy rewalidacyjnej. Wspomaganie rodziców dzieci niepełnosprawnych: sytuacja rodziców wychowujących niepełnosprawne dzieci, formy wspomagania rodzin.

Laboratoria

Charakterystyka trudności rozwojowych dzieci niepełnosprawnych ruchowo, upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim, przewlekłe chorych, niewidomych i niedowidzących, głuchych i niedosłyszących. Metoda ruchu rozwijającego W. Sherborn w pracy z niepełnosprawnymi dziećmi: schemat ciała, orientacja w przestrzeni, obraz własnej osoby dzieci niepełnosprawnych, założenia metody, typy ćwiczeń: prowadzące do poznania własnego ciała, wzmacniające pewność siebie, sprzyjające współpracy z partnerem, twórcze. Metody relaksacyjne: technika relaksacji według Jacobsona, według Winterberga, według Polender. Metoda ośrodków pracy oraz metoda stacyjna: istota wielostronnego kształcenia wg Okonia, zasady ortodydaktyki, zasady kształtowania gotowości do czytania i pisanania i matematycznego myślenia i działania, myślenie przedoperacyjne i operacyjne na poziomie konkretnym. Metoda P. Denisona w pracy z niepełnosprawnymi dziećmi: działanie lewej i prawej półkuli mózgowej, założenia metody, typy ćwiczeń. Metoda dobrego startu w pracy z niepełnosprawnymi dziećmi: istota czytania i pisanania, gotowość psychomotoryczna, słownikowo-pojęciowa i emocjonalno- motywacyjna do nauki czytania i pisanania. Uczenie we współpracy z niepełnosprawnymi dziećmi: kooperacja, indywidualizacja, rywalizacja, typy zadań sprzyjających współpracy, synergia, społeczna integracja. Metoda żywiołów w pracy rewalidacyjnej: specyfika dzieci niepełnosprawnych intelektualnie w głębszym stopniu, poznanie polisensoryczne, istota kompensacji. Metoda M i Ch. Knillów: orientacja w schemacie ciała, doświadczanie sensoryczne. Pedagogika zabawy w pracy z niepełnosprawnymi dziećmi: relacje społeczne wśród pełnosprawnych i niepełnosprawnych dzieci, społeczna integracja, typy zabaw integracyjnych.

Metody kształcenia

Wykłady – wykład konwencjonalny, wykład konwersatoryjny.

Laboratoria – metoda projektu, praca w grupach, metoda ćwiczeń.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student potrafi opisać specyficzne właściwości dzieci z różnymi rodzajami niepełnosprawności, które utrudniają funkcjonowanie w roli ucznia i kolegi, wyjaśnić złożoność sytuacji rodziców dzieci niepełnosprawnych, a także omówić formy wspomagania rodzin	• K_W05	• Test z progami punktowymi z treści ćwiczeń Test z progiem punktowym z treści wykładów Ocena swobodnej wypowiedzi	• Wykład • Laboratorium
Potrafi omówić założenia, zasady organizacji, zalety oraz wady poznanych metod	• K_W16	• Test z progami punktowymi z ćwiczeń	• Laboratorium
Umie przeprowadzić zajęcia z wykorzystaniem wybranej metody	• K_U02	• Realizacja na ocenę projektu zaliczeniowego – przeprowadzenie zajęć wybraną metodą	• Laboratorium
Potrafi ocenić przydatność metody pod kątem pracy z niepełnosprawnymi dziećmi	• K_U09	• Realizacja na ocenę projektu zaliczeniowego – przeprowadzenie zajęć wybraną metodą oraz omówienie jej przydatności	• Laboratorium
Jest wrażliwy na problemy dzieci niepełnosprawnych i ich rodziców oraz wykazuje się wobec nich otwartością oraz poszanowaniem godności	• K_K04	• Test z progami punktowymi treści ćwiczeń Test z progiem punktowym z treści wykładów	• Wykład • Laboratorium
Jest otwarty na współpracę z innymi osobami (psycholog, logopeda, pracownik socjalny, rodzic i inni) w procesie rozwiązywania problemów dzieci niepełnosprawnych	• K_K07	• Test z progami punktowymi z treści ćwiczeń Test z progiem punktowym z treści wykładów	• Wykład • Laboratorium

Warunki zaliczenia

Wykład

Test sprawdzający wiedzę z wykładów na zaliczenie (zal.). Warunkiem zaliczenia testu jest uzyskanie minimum 60% punktów przewidzianych testem.

Laboratoria

Zaliczenie laboratorium: (1) realizacja projektu zaliczeniowego, tj. zreferowanie założeń wybranej metody, przygotowanie odpowiednich środków dydaktycznych oraz przeprowadzenie zajęć praktycznych (praca w grupie). Kryteria oceny (2-5): a) rzetelność analizy problematyki, b) komunikatywność przekazu, c) środki dydaktyczne, c) atrakcyjność zajęć praktycznych d) poprawność metodyczna. Ocena za projekt stanowi średnią arytmetyczną ocen częściowych, (2) test wiedzy dotyczącej znajomości swoistych cech dzieci niepełnosprawnych oraz omówionych na zajęciach metod. Kryteria oceny: ocena niedostateczna – 0-59% odpowiedzi, dostateczna 60-67% odpowiedzi, ocena dostateczna plus 68-75% odpowiedzi, dobra 76-83% odpowiedzi, ocena dobra plus 84-91% odpowiedzi, bardzo dobra 92-100% odpowiedzi.

Ocena końcowa

Ocena końcowa: uzyskanie zaliczenia z wykładu oraz średnia arytmetyczna ocen uzyskanych na laboratoriach.

Literatura podstawowa

- Bogdanowicz M., *Metoda dobrego startu*, Warszawa 1999.
- Bogdanowicz M., Barańska M., Jakacka E., *Od piosenki do literki, czyli Metoda dobrego startu dla uczniów kl. 0 i I i mających trudności w nauce czytania i pisanie*, cz. 1-2, Gdańsk 1997.
- Bogdanowicz M., Kisiel B., Przasnyska M., *Metoda Weroniki Sherborne w terapii i wspomaganiu rozwoju dziecka*, Warszawa 1996.
- Domań R., *Metody pedagogiki zabawy w pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym*, Lublin 2003.
- Grzywaniak C., *Kinezylogia edukacyjna*, Kraków 2006.
- Kaja B., *Zarys terapii dziecka*, Bydgoszcz 2001.
- Kielin J., *Rozwój daje radość: terapia dzieci upośledzonych umysłowo*, Gdańsk-Warszawa 2000.
- Knill Ch., *Dotyk i komunikacja*, Warszawa 1995.
- Maciarz A., *Uczniowie niepełnosprawni szkole powszechnej*, Warszawa 1992.
- Molska A., *Metoda ośrodków pracy i jej zastosowanie w kształceniu zintegrowanym*, [w:] *Poradnik metodyczny dla nauczycieli kształcących uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim w szkołach ogólnodostępnych i integracyjnych*, Warszawa 2001.
- Pawlak B., *Praca w grupach w edukacji wczesnoszkolnej*, Kraków 2009Podobnie postępuj w przypadku kolejnych pozycji bibliograficznych literatury podstawowej wciskając [Enter]. Pamiętaj o kolejności: autor, tytuł, wydawnictwo, miejsce, rok wydania! Przed wciśnięciem [Enter] skasuj ukryty tekst: „Podobnie ...” ..

Każdorazowo uaktualniana, ustalana i przekazywana przez prowadzącego.

Literatura uzupełniająca

1. Dykcik W., Szychowiak B., red., *Nowatorskie i alternatywne metody w praktyce pedagogiki specjalnej: przewodnik metodyczny*, Poznań 2001.
2. Dzionek E, Gmosińska M., Kościelniak A., Sz wajkajzer M., *Kinezylogia edukacyjna*, Kraków 2010.
3. Knill M. i Ch., *Programy aktywności (świadomość ciała: dotyk i komunikacja)*, Warszawa 1995.
4. Kowalik S., red., *Psychologia ucznia i nauczyciela: podręcznik akademicki*, Warszawa 2011.
5. Krause A., *Współczesne paradygmaty pedagogiki specjalnej*, Kraków 2010.
6. Lovaas O.I., *Nauczanie dzieci niepełnosprawnych umysłowo*, Warszawa 1993.
7. Maciarz A., red., *Z teorii i badań społecznej integracji*, Kraków 1999.
8. Obuchowska I., red., *Dziecko niepełnosprawne w rodzinie*, Warszawa 1995.
9. Pilecka W., red., *Psychologia zdrowia dzieci i młodzieży: perspektywa kliniczna*, Kraków 2011.
10. Tomkiewicz-Bętkowska A., Krztoń A., *ABC pedagoga specjalnego*, Kraków 2008.

Każdorazowo uaktualniana, ustalana i przekazywana przez prowadzącego.

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr Lidia Wawryk (ostatnia modyfikacja: 21-07-2016 15:42)

Wygenerowano automatycznie z systemu SyllabUZ